

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 270/08-40

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. októbra 2008 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť M. K., K., D. Š., Ž., J. S., O., J. S., K., E. P., O., M. Š., K., D. O., K., D. T., K., J. K., K., J., K., a A. T., K., zastúpených advokátkou JUDr. E. H., Ž., pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 379/2002 (pôvodne vedenom pod sp. zn. Nc 2359/99) a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. K., D. Š., J. S., J. S., E. P., M. Š., D. O., D. T., J. K., J. K. a A. T. na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 379/2002 (pôvodne vedenom pod sp. zn. Nc 2359/99) **p o r u š e n é b o l o .**

2. Okresnému súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 379/2002 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietáhov.

3. M. K., D. Š., J. S., J. S., E. P., M. Š., D. O., D. T., J. K., J. K. a A. T. priznáva primerané finančné zadosťučinenie každému po 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Čadca povinný vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Čadca je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia M. K., D. Š., J. S., J. S., E. P., M. Š., D. O., D. T., J. K., J. K. a A. T. na účet ich advokátky JUDr. E. H., Ž., v sume 66 898 Sk (slovom šesťdesiatšesťtisícosemstodevät'desiatosem slovenských korún) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Vo zvyšnej časti sťažnosti M. K., D. Š., J. S., J. S., E. P., M. Š., D. O., D. T., J. K., J. K. a A. T. nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. III. ÚS 270/08-24 z 3. septembra 2008 prijal na ďalšie konanie sťažnosť M. K., D. Š., J. S., J. S., E. P., M. Š., D. O., D. T., J. K., J. K. a A. T. (ďalej aj „sťažovatelia“) pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 379/2002 (pôvodne vedenom pod sp. zn. Nc 2359/99) o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

Zo sťažnosti vyplýva, že:

«Návrhom zo dňa 01. 12. 1999, ktorý bol Okresnému súdu v Čadci doručený dňa 14. 12. 1999 sa žalobcovia v rade 1/ až 17/ (medzi nimi sťažovatelia v rade 1/- 9/

ako navrhovatelia v rade 2/, 3/, 4/, 7/, 8/, 9/, 11/, 13/, 15/ a právna predchodkyňa sťažovateľov v rade 10/ a 11/ ako navrhovateľka v rade 1/) domáhali určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k. ú. K., pričom svoj návrh odôvodnili tým, že osvedčenie o vydržaní vlastníckeho práva žalovaného J. Š., K. k predmetným nehnuteľnostiam bolo získané na základe uvedenia nepravdivých tvrdení žalovaného. Ako účastníci na strane žalobcov boli v samotnej žalobe okrem žalobkyne v rade 1/ ako žalobcovia v rade 2/ až 17/ uvedené všetky fyzické osoby, ktorých spoluvlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam vyplývalo z pôvodných zápisov v pozemkovej knihe resp. ich právni nástupcovia. Na základe podaného návrhu sa na Okresnom súde v Čadci začalo konanie vedené pod sp. zn. Nc 2359/99.

Jediné pojednávanie vo veci, konané dňa 28. 06. 2002, bolo po krátkom vypočutí účastníkov odročené na neurčito za účelom pripojenia listinných dôkazov. PZ navrhovateľov doručila listinné dôkazy dňa 04. 07. 2002.

Na základe pokynu sudcu zo dňa 29. 07. 2002 bola vec dňa 30. 07. 2002 prevedená do registra „C“, od ktorého okamihu sa konanie vedie pod sp. zn. 12C/379/2002.

Súd následne uznesením č. k. 12C/379/2002-135 zo dňa 07. 01. 2003, doručeným PZ navrhovateľov 11. 02. 2003, ustanovil znalca na podanie znaleckého posudku v osobe Ing. A. B., súčasne navrhovateľom v rade 1/ - 17/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zložiť preddavok na trovy spojené s podaním znaleckého posudku vo výške 6.000,- Sk. PZ navrhovateľov podaním zo dňa 25. 02. 2003 oznámila zloženie zálohy na trovy znalca. Z dôvodu podania námietok voči osobe znalca odporcom dňa 13. 02. 2003, súd tieto zaslal na vyjadrenie navrhovateľom, ktorá výzva bola PZ navrhovateľov doručená dňa 10. 06. 2003, súčasne vyzval odporcu na predloženie dôkazov k tvrdeniam v osobe znalca. Vyžiadané vyjadrenia boli súdu doručené dňa 01. 07. 2003, doplnenie zaslal PZ odporcu dňa 17. 07. 2003. Uznesením zo dňa 11. 11. 2003 č. k. 12C/379/2003-161 súd zrušil ustanoveného znalca Ing. A. B. a ustanovil nového znalca Ing. J. L. Ustanovený znalec požiadal súd o zbavenie povinnosti vypracovať znalecký posudok dňa 05. 12. 2003. Uznesením súdu č. k. 12C/379/2002-164 zo dňa 15. 04. 2004 bolo zrušené jeho ustanovenie za znalca a bol ustanovený ďalší znalec Ing. M. K.

Dňa 04. 06. 2004 oznámila PZ navrhovateľov súdu úmrtie odporcu, súčasne požiadala súd, aby do okruhu účastníkov na strane odporcov pripustil na základe

generálnej sukcesie právneho nástupcu zomrelého. Súd následne žiadal o zaslanie úmrtného listu dňa 30. 08. 2004.

Dňa 03. 08. 2005 súd uznesením č. k. 12C/379/2002-177 ustanovil (opätovne) Ing. M. K. za znalca. Toto uznesenie bolo PZ navrhovateľov doručené dňa 07. 09. 2005. Spis bol znalcovi zaslaný dňa 17. 01. 2006, znalec doručil znalecký posudok č. 2/2006 súdu dňa 18. 04. 2006.

Písomným podaním zo dňa 01. 06. 2007 oznámila splnomocnená zástupkyňa navrhovateľky v rade 1/ úmrtie navrhovateľky v rade 1/, čo preukázala pripojenou fotokópiou úmrtného listu.

Napokon posledným rozhodnutím súdu v prejednáwanej veci je uznesenie zo dňa 17. 03. 2008 č. k. 12C/379/2002, ktorým súd pod sankciou odmietnutia podania opätovne vyzval navrhovateľov na odstránenie väd podania. Následné splnenie výzvy zo strany navrhovateľov bolo zaslané na vyjadrenie odporcom v rade 1/ - 4/, bez toho, aby bol vo veci nariadený termín pojednávania. Vec je na súde uložená na kalendári, kedy po vrátení doručeníek od odporcov má byť predložená vyššiemu súdnemu úradníkovi.»

Sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 379/2002 porušil ich základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, aby mu prikázal vo veci konať bez zbytočných prietáhov a zaplatiť im primerané finančné zadosťučinenie v sume 50 000 Sk pre každého z nich, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia v sume 66 971 Sk.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti listom sp. zn. Spr 1152/08 zo 16. septembra 2008 vyjadril predseda okresného súdu.

Vo vyjadrení predsedu okresného súdu je obsiahnutá chronológia úkonov vo veci vykonaných okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 379/2002:

«14. 12. 1999 - žaloba o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti

14. 12. 1999 - spis predložený sudcovi

18. 1. 2000 - referát sudcu - výzva na podanie riadneho návrhu

8. 2. 2000 - žiadosť právnej zástupkyne navrhovateľov o predĺženie lehoty na

podanie

riadneho návrhu

8. 2. 2000 - referát sudcu - lehota predĺžená

7. 3. 2000 - referát sudcu - žiadané listy vlastníctva, návrh zaslaný odporcovi

na vyjadrenie

22. 3. 2000 - vyjadrenie odporcu k návrhu

29. 3. 2000 - právna zástupkyňa navrhovateľov predkladá ďalšie plné moci

29. 3. 2000 - referát sudcu - výzva na podanie riadneho návrhu

20. 4. 2000 - právna zástupkyňa navrhovateľov zasiela „splnenie výzvy“

26. 4. 2000 - referát sudcu - podanie právnej zástupkyne navrhovateľov sa zasiela

odporcovi na vyjadrenie

26. 5. 2000 - právny zástupca odporcu zasiela vyjadrenie

1. 6. 2000 - referát sudcu - opätovná výzva na zaslanie riadneho návrhu

22. 6. 2000 - právna zástupkyňa navrhovateľov zasiela súdu podanie označené ako „splnenie výzvy“

23. 6. 2000 - referát sudcu - výzva pre navrhovateľov

10. 7. 2000 - žiadosť právnej zástupkyne navrhovateľov o predĺženie lehoty

4. 8. 2000 - právna zástupkyňa navrhovateľov zasiela súdu návrh na vydanie

predbežného opatrenia

10. 8. 2000 - uznesenie - návrh na vydanie predbežného opatrenia zamietnutý

10. 8. 2000 - uznesenie - konanie zastavené

23. 8. 2000 - podanie právnej zástupkyne navrhovateľov - odvolanie proti obom

uzneseniam

30. 8. 2000 - odvolanie odporcu

4. 9. 2000 - doručujú sa odvolania na vyjadrenie účastníkom konania

9. 10. 2000 - spis predložený krajskému súdu

15.12. 2000 - spis vrátený z krajského súdu bez rozhodnutia (nesprávne vypísaná predkladacia správa)

9. 1. 2001 - spis opätovne predložený krajskému súdu

9. 3. 2001 - spis vrátený z krajského súdu, ktorý uznesením 23 Co 90/01 zo dňa 31. 1.

2001 uznesenie okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie

19. 4. 2001 - doručuje sa rozhodnutie krajského súdu
10. 5. 2001 - spis predložený sudcovi
13. 8. 2001 - referát sudcu - žiadané dedičské spisy
28. 9. 2001 - písomný súhlas odporcu na vyžiadanie spisu Nz 386/96
11. 10. 2001 - referát sudcu - výzva pre právneho zástupcu odporcu, aby oznámil, u ktorého notára bol evidovaný spis Nz 386/96
11. 12. 2001 - odpoveď právneho zástupcu odporcu
18. 12. 2001 - referát sudcu - žiada sa spis Nz 386/96 od notárky JUDr. S.
6. 3. 2002 - spis predložený sudcovi s pripojeným spisom Nz386/96
2. 5. 2002 - sudca vytýčil termín pojednávania na deň 28. 6. 2002
28. 6. 2002 - pojednávanie - odročené na neurčito za účelom pripojenia ďalších spisov, zaplatenia súdneho poplatku, vyžiadania správy od Katastra nehnuteľnosti K.
4. 7. 2002 - právna zástupkyňa navrhovateľov predkladá osvedčenia o dedičstve
29. 7. 2002 - referát sudcu - spis prevedený do reg. „C“, výzva na zaplatenie súdneho poplatku
2. 9. 2002 - oznámenie právnej zástupkyne navrhovateľov, že súdny poplatok bol zaplatený už pri podaní žaloby (kolky prilepené na návrhu)
24. 9. 2002 - referát sudcu - právnej zástupkyne navrhovateľov bolo oznámené, že súdny poplatok mal byť zaplatený v hodnote 1 200,- Sk, kolky boli v hodnote 600,- Sk
8. 11. 2002 - zaplatený doplatok súdneho poplatku
17. 12. 2002 - uhradených 600,- Sk v kolkoch od A. T.
7. 1. 2003 - uznesenie - nariadené znalecké dokazovanie
7. 1. 2003 - referát sudcu - žiadané dedičské spisy a správa od Katastra K. (asistentka však zaslala žiadosť na Správu katastra Č.)
13. 2. 2003 - odporca zaslal súdu námietku voči súdnej znalkyni
19. 2. 2003 - odpoveď Správy katastra Č., že žiadosť patrí do okresu K.
25. 2. 2003 - podanie A. T. (zaslala poštovú poukážku o zaplatení trov znaleckého dokazovania vo výške 6 000,- Sk na účet OS Čadca)
10. 3. 2003 - žiadaná Správa katastra K. o zaslanie úplného výpisu zpkn
14. 4. 2003 - spis predložený sudcovi (v spise založený záznam o zložení zálohy)

10. 6. 2003 - referát sudcu - námietka voči znalkyni zaslaná účastníkom na vyjadrenie, výzva pre odporcu na predloženie dôkazov k osobe znalkyne, že je predpojatý

1. 7. 2003 - podanie právnej zástupkyne navrhovateľov

1. 7. 2003 - podanie právneho zástupcu odporcu (dôkazy pre krátkosť času nebolo možné predložiť súdu)

1. 7. 2003 - podanie právneho zástupcu odporcu (ako právny zástupca nemá čo k veci zaujatosti dodať, ide o stanovisko jeho klienta)

4. 7. 2003 - podanie znalkyne - súhlasí so zmenou znalca

8. 7. 2003 - podanie navrhovateľov - nemajú výhrady k osobe znalkyne

17. 7. 2003 - podanie právneho zástupcu odporcu - klient zaujatý voči znalkyni

4. 8. 2003 - referát sudcu - žiada sa pripojiť 9C 789/93

19. 8. 2003 - urgované pripojenie spisu, spis pripojený

2. 9. 2003 - spis predložený sudcovi

11. 11. 2003 - uznesenie - ustanovený nový znalec na podanie znaleckého posudku

5. 12. 2003 - žiadosť znalca Ing. J. L. o zbavenie povinnosti vypracovať znalecký posudok vzhľadom na nedostatočné technické vybavenie

9. 12. 2003 - spis predložený sudcovi

15. 4. 2003 - referát sudcu - ustanovený nový znalec

19. 4. 2004 - žiadosť právnej zástupkyne navrhovateľov o bezprieťahové pokračovanie konania

4. 6. 2004 - oznámenie právnej zástupkyne navrhovateľov, že odporca J. Š. zomrel

3. 8. 2004 - spis predložený sudcovi

6. 8. 2004 - právny zástupca odporcu oznámil súdu, že jeho klient zomrel v mesiaci apríl 2004

30. 8. 2004 - žiadaný úmrtný list odporcu, žiadosť o zistenie dedičov po neb. odporcovi

20. 9. 2004 - záznam kancelárie - zistené číslo dedičského konania

29. 10. 2004 - urgované pripojenie dedičského spisu

9. 11. 2004 - záznam kancelárie asistentka v dedičskom oddelení zistila, že spis sa nachádza u notárky JUDr. Č.

2. 11. 2004 - Obec K. oznámil súdu, že úmrtný list je potrebné vyžiadať od matričného úradu v Č.

9. 11. 2004 - zaslaný súdu úmrtný list odporcu

10. 11. 2004 - spis predložený sudcovi

22. 2. 2005 - sudca žiada zistiť okruh dedičov

1. 4. 2005 - urgované pripojenie dedičského spisu

5. 5. 2005 - urgované pripojenie dedičského spisu

7. 6. 2005 - záznam kancelárie (dedičský spis nebol i napriek viacerým urgenciám pripojený v dedičskej kancelárii súdu bez vysvetlenia)

4. 7. 2005 - spis predložený dozornej úradníčke po pohovore dozornej úradníčky s tajomníčkou dedičského oddelenia boli zistení dedičia po neb. odporcovi

6. 7. 2005 - spis predložený sudcovi

3. 8. 2005 - uznesenie - ustanovený znalec, uznesenie sa doručovalo účastníkom konania

29. 9. 2005 - vrátená posledná záhada v doručení uznesenia

11. 10. 2005 - spis predložený sudcovi

25. 10. 2005 - referát sudcu

17. 1. 2006 - spis predložený znalcovi

8. 3. 2006 - žiadosť znalca o udelenie súhlasu na použitie motorového vozidla na odvoz meračských pomôcok

4. 4. 2006 - udelený súhlas

18. 4. 2006 - znalec zaslal znalecký posudok

21. 4. 2006 - uznesenie - výzva pre navrhovateľov 1-7 na zloženie preddavku na trovy spojené s podaním znaleckého posudku v sume 1000,- Sk

21. 6. 2006 - expedované uznesenie

25. 7. 2006 - dodatočne zaslaná šeková poukážka A. T.

8. 8. 2006 - záznam uctárne o zložení sumy 1000,- Sk

23. 8. 2006 - uznesenie - upravená uctáreň na zaslanie sumy 1000,- Sk znalcovi, expedované 27. 10. 2006, právoplatné dňa 2. 11. 2006

21. 11. 2006 - spis predložený tajomníčke senátu

11. 1. 2007 - spis predložený vyššej súdnej úradníčke

16. 1. 2007 - referát VSÚ - znalecký posudok sa doručoval účastníkom konania na vyjadrenie

21. 2. 2007 - vyjadrenie E. Š.

28. 2. 2007 - vyjadrenie právnej zástupkyne navrhovateľov

9. 3. 2007 - vrátená posledná záhada v doručení

21. 3. 2007 - spis predložený VSÚ

26. 4. 2007 - uznesenie - priznaná odmena znalcovi, právoplatné 12. 6. 2007

26. 4. 2007 - dožiadanie na OS Trenčín

12. 6. 2007 - podanie A. T.

12. 6. 2007 - právna zástupkyňa navrhovateľov predkladá splnomocnenie J. K. a A. T.

21. 6. 2007 - vrátené podanie z OS Trenčín (adresované Okr. súdu Trenčín omylom)

21. 8. 2007 - doručené uznesenie o priznaní odmeny znalcovi právnej zástupkyňi navrhovateľov

1. 10. 2007 - spis predložený VSÚ

23. 11. 2007 - referát VSÚ - uznesenie právoplatné zaslané uctárni, výzva pre právnu zástupkyňu navrhovateľov na zaslanie ďalších upravených rozsudových návrhov pre právnych nástupcov po neb. A. K.

7. 2. 2008 - spis predložený VSÚ

17. 3. 2008 - uznesenie - výzva pre navrhovateľov na odstránenie väd podaného návrhu zo dňa 14. 12. 1999, upresnený dňa 26. 2. 2007

3. 4. 2008 - splnenie výzvy

4. 4. 2008 - spis predložený VSÚ

10. 4. 2008 - referát VSÚ - doručuje sa rozsudový návrh odporcom

25. 6. 2008 - vrátená posledná záhada v doručení u odporcov

1. 7. 2008 - spis predložený VSÚ

20. 8. 2008 - uznesenie - súd pripustil zmenu rozsudového návrhu

10. 9. 2008 - spis predložený sudcovi súd zisťuje pobyt odporcu J. Š., Správa katastra K. bola požiadaná o zaslanie LV č. 1924.

Vzhľadom na vyššie uvedené konštatujem, že zo strany Okresného súdu v Čadci došlo k priesťahom v konaní.»

Predseda okresného súdu v podaní zo 16. septembra 2008 a právna zástupkyňa sťažovateľov v podaní z 2. októbra 2008 uviedli, že netrvajú na ústnom pojednávaní vo veci.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sa svojou sťažnosťou domáhali vyslovenia porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 253/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni uvedený stav právnej neistoty.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ (I. ÚS 24/03, II. ÚS 66/03, IV. ÚS 15/03), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným rozhodnutím“.

Pri posudzovaní otázky, či v konaní okresného súdu došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 813/00, I. ÚS 20/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Ústavný súd (obdobne ako Európsky súd pre ľudské práva) pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

Pri vyhodnotení doterajšieho konania vo veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 12 C 379/2002 (pôvodne vedenej pod sp. zn. Nc 2359/99) podľa troch označených základných kritérií ústavný súd dospel k týmto záverom:

1. Predmetom konania je určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktoré tvorí bežnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. V predmetnom konaní je 17 žalobcov, niektorí z účastníkov počas konania zomreli, bolo potrebné zisťovať okruh dedičov, čo prispelo k predĺženiu celého konania.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľov v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil takú závažnú skutočnosť, ktorá by mohla byť osobitne zohľadnená na ich ťarchu. Sťažovatelia boli v konaní aktívni a súčinnosťní a svojím konaním neprispeli k predĺženiu doterajšej doby konania.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľov, bol postup okresného súdu. Ústavný súd sa zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci nielen z hľadiska sťažovateľmi namietaných (označených) období, ale aj z hľadiska celkového priebehu posudzovaného súdneho konania.

Z rozboru veci vyplýva, že súdne konanie začalo 14. decembra 1999 podaním návrhu na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Dňa 10. augusta 2000 okresný súd uznesením zamietol návrh na vydanie predbežného opatrenia a konanie zastavil. Dňa 23. augusta 2000 podali navrhovatelia odvolanie. Dňa 31. januára 2001 Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dňa 28. júna 2002 sa konalo pojednávanie. Dňa 29. júla 2002 bola vec prevedená do registra „C“. Dňa 18. apríla 2006 znalec zaslal okresnému súdu vypracovaný znalecký posudok.

Ústavný súd zistil, že v tomto súdnom konaní došlo k nečinnosti okresného súdu, ktorá bola zistená od 14. decembra 1999, keď navrhovatelia podali návrh na určenie vlastníckeho práva, do 31. januára 2001, keď krajský súd uznesením zrušil uznesenie okresného súdu o zastavení konania a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v trvaní 13 mesiacov. Aj napriek tomu, že okresný súd v tomto období robil úkony, tieto úkony považuje ústavný súd za neefektívne, pretože v odôvodnení uznesenia krajského súdu sp. zn. 23 Co 90/01 z 31. januára 2001 sa na č. 1. 103 konštatuje: *„Podľa názoru odvolacieho súdu návrh, ktorý navrhovatelia podali 14. decembra 1999 na Okresnom súde v Čadci o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, splňal po stránke formálnej aj materiálnej všetky náležitosti riadneho návrhu.“* Z uvedeného vyplýva, že okresný súd nemal vyzývať navrhovateľov na opravu návrhu a nesprávne zastavil konanie z dôvodu, že návrh nebol navrhovateľmi opravený. Ďalej bol okresný súd nečinný od 7. januára 2003, keď bola žiadosť omylom zaslaná Správe katastra Č., do 10. marca 2003, keď bola žiadosť správne zaslaná Správe katastra K., v trvaní 2 mesiacov. Celkové prieťahy okresného súdu sú v trvaní 1 rok a 3 mesiace.

Ústavný súd preto po zvážení všetkých okolností pri hodnotení postupu okresného súdu, najmä s prihliadnutím na doterajšiu dobu konania, ako aj na skutočnosť, že konanie začalo podaním žaloby 14. decembra 1999, konštatuje, že celková dĺžka konania - 8 rokov - nemôže byť považovaná za zodpovedajúcu požiadavke konania bez zbytočných prieťahov, ako to vyžaduje čl. 48 ods. 2 ústavy, ani napriek tomu, že v konaní vystupuje 17 žalobcov, niektorí z účastníkov počas konania zomreli a bolo potrebné zisťovať okruh dedičov. Za obdobie 8 rokov bolo uskutočnené len jedno pojednávanie (28. júna 2002). Uvedené okolnosti sú dostatočné na to, aby oprávniili ústavný súd k záveru, že právna vec sťažovateľov nebola prerokovaná bez zbytočných prieťahov a že postupom okresného súdu v tomto konaní bolo porušené základné právo sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva a slobody porušil, vo veci konal [podobne aj § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde]. Vzhľadom na to ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 379/2002 (pôvodne vedenom pod sp. zn. Nc 2359/99) konal bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Sťažovatelia žiadali priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 50 000 Sk pre každého z nich, pričom poukázali najmä na celkovú doterajšiu dĺžku konania pred okresným súdom.

Podľa názoru ústavného súdu nemožno spravodlivo žiadať, aby sťažovatelia 8 rokov čakali na výsledok konania o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktoré dosiaľ nie je právoplatne skončené. U sťažovateľov oprávnené takýto postup okresného súdu vyvoláva stav právnej neistoty. Vychádzajúc z tohto pohľadu na ich pozíciu, z princípov spravodlivosti a spôsobu zavŕšenia ochrany základných práv, ako aj z konkrétnych okolností tohto prípadu ústavný súd dospel k záveru, že finančné zadost'učinenie v sume 40 000 Sk každému zo sťažovateľov, ktoré je okresný súd povinný zaplatiť v súlade s výrokom tohto nálezu, je primeraným zadost'učinením spojeným s porušením ich označených práv.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom. Právna zástupkyňa sťažovateľov si v sťažnosti uplatnila trovy konania v sume 66 971 Sk, ktoré bližšie špecifikovala.

Základom na výpočet náhrady za úkon právnej služby je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2007 v sume 19 056 Sk.

Ústavný súd priznal sťažovateľom (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v sume 66 898 Sk z dôvodu trov ich právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej služby u jedenástich sťažovateľov (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie sťažnosti) v sume 3 176 Sk (za jeden úkon právnej služby) x 11 mínus 20 % podľa § 13 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (pretože advokátka zastupuje jedenásť sťažovateľov) zvýšené o 19 % DPH (pretože advokátka je platcom dane z pridanej hodnoty). Ďalej ústavný súd podľa citovanej vyhlášky priznal právnej zástupkyňi sťažovateľov dvakrát náhradu režijného paušálu po 190 Sk.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. októbra 2008